

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/309/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620200253
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1620200253.10

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. E., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, so sídlom Pezinok, Moyzesova ul. č. 2, dieťa rodičov: matka - K. B., zomr. XX.XX.XXXX a otec - Z. E., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom Q., S., zastúpeného advokátskou kanceláriou NIKU & partners, s.r.o., so sídlom Bratislava, Prokopa Veľkého č. 51, v konaní o návrhu starej matky Z. B., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom Z., A. ul. č. XX, zastúpenej: JUDr. Marta Vícenová, advokátka, AK so sídlom Malacky, Záhorácka ul. č. 15/B, na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti Okresného prokurátora v Malackách, Okresná prokuratúra so sídlom Malacky, Sasinkova ul. č. 71, Malacky, o návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Malacky, zo dňa 14.07.2022, č.k. 8P/25/2020/NO-105, jednomyseľne taktó

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku, v ktorom uložil otcovi Z. E., nar. XX.XX.XXXX povinnosť pri odovzdávaní maloletého starej matke, v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, odovzdávať cestovný pas a zdravotný preukaz maloletého s tým, že stará matka je povinná uvedené doklady odovzdať otcovi pri odovzdaní maloletého C., sa m e n í tak, že návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia sa v tejto časti z a m i e t a.

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e vo výroku, v ktorom vo zvyšku návrh starej matky zamietol.

odôvodnenie:

V napadnutom uznesení súd prvej inštancie uložil dočasne na čas do právoplatného skončenia konania o zverenie maloletého C. do náhradnej osobnej starostlivosti povinnosť otcovi Z. E., nar. XX.XX.XXXX, pri odovzdávaní maloletého starej matke v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, odovzdávať cestovný pas a zdravotný preukaz maloletého s tým, že stará matka je povinná uvedené doklady odovzdať otcovi pri odovzdaní maloletého C. a vo zvyšku návrh starej matky zamietol.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods.1,3, § 325 ods.1, ods.2 písm. d/, § 329 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), čl. 12 ods.1,2, čl. 18 ods.1,2,3 Dohovoru o právach dieťaťa konštatujúc, že na Okresnom súde Malacky sa pod sp.zn. 8P/25/2020 vedie po návrhu starej matky konanie o zverenie maloletého C. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené, v súčasnosti je vo veci nariadené znalecké dokazovanie, znalec zatiaľ vo veci nepodal znalecký posudok. Stará matka sa návrhom doručeným súdu 14.06.2022 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej súd udelil starej matke Z. B. súhlas s vycestovaním maloletého C. do krajín Európskej únie a súčasne uložil povinnosť otcovi pri odovzdávaní maloletého starej

matke v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, odovzdávať cestovný pas, zdravotný preukaz a iné dôležité doklady, alternatívne aby súd udelil súhlas starej matke na podanie žiadosti o vydanie cestovného pasu pre maloletého C. a zároveň udelil starej matke aj súhlas na prevzatie vyhotoveného cestovného pasu. Návrh odôvodnila tým, že uznesením Okresného súdu Malacky, č.k. 8P/25/2020-826 (správne má byť 8P/25/2020-95) zo dňa 19.02.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 20CoP522020, zo dňa 26.05.2020 bol do právoplatného skončenia konania o návrhu na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti upravený styk starej matky s maloletým C. tak, že táto je oprávnená stretávať sa s maloletým od pondelka každého párneho kalendárneho týždňa od 08,00 hod. do pondelka nepárneho kalendárneho do 08,00 hod. s tým, že maloletého na začiatku doby styku odovzdá otec starej matke v mieste jej bydliska a na konci styku odovzdá stará matka maloletého otcovi v mieste bydliska otca; v prípade, ak maloletý bude navštevovať školské zariadenie, je miestom odovzdávania školské zariadenie. Toto neodkladné opatrenie sa nevykonáva (podľa starej matky pre správanie sa otca k maloletému) a maloletý C. je nepretržite u starej matky. Otec sa o maloletého C. nezaujíma už viac ako rok a pol (čo má vyplývať aj z konania vedeného na rovnakom súde pod sp.zn. 22Em/3/2020), maloletý od smrti matky nevycestoval zo Slovenskej republiky pre správanie sa jeho otca, ktorý mu bráni vycestovať do zahraničia, pričom maloletý stále otcovi volá, že chce od neho pas, že chce ísť nakupovať do Rakúska, ísť na dovolenku do Chorvátska. Otec maloletému odpovedá, že aj on chce ísť do Rakúska, že pas maloletého je v Q. a dieťa si preň musí prísť. O pas žiadala ota aj stará matka, otec na jej žiadosť nereagoval, advokátke starej matky uviedol, že pas dieťaťa nevydá. Maloletý C. trpí touto situáciou, pretože od narodenia bol zvyknutý cestovať do okolitých štátov, má spomienky na svoju matku spojené s cestovaním, ktoré spomína a prosí starú matku, aby ho zobrala do Rakúska nakupovať, kam chodil s maminkou, taktiež kúpať sa do Maďarska atď., o vycestovaní aj otázke pasu hovoril aj maloletý C. naposledy v nahrávke v konaní 22Em/3/2020. Stará matka mala za neakceptovateľné, aby bol maloletý C. držaný ako väzeň v SR len kvôli jeho otcovi, uvedené je v rozpore nielen so záujmom maloletého dieťaťa, ale hraničí to so slobodou pohybu maloletého dieťaťa. Je nemysliteľné, aby stará matka zakaždým, keď bude chcieť ísť na drobný nákup, výlet mimo SR s maloletým C. (keďže ho má v každodennej starostlivosti) podávala návrhy na neodkladné opatrenia a žiadala súd o súhlas s vycestovaním maloletého C.. V návrhu ďalej poukázala na právny názor Krajského súdu v Košiciach, podľa ktorého právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania (súdom upraveného styku) je právom oprávnenej osoby a toto miesto nemožno bezdôvodne obmedziť len na územie Slovenskej republiky, preto ani dovolenkový pobyt dieťaťa s otcom v cudzine nemožno bez ďalšieho považovať za podstatnú otázku, v dôsledku čoho absentuje hmotnoprávna podmienka pre to, aby o vycestovaní maloletého za účelom dovolenky počas súdom upraveného styku mohol (mal) rozhodovať súd. Stará matka žiadala, aby jej súd udelil súhlas k vycestovaniu s maloletým C. do krajín Európskej únie, súhlas s podaním žiadosti o vyhotovenie pasu a zároveň aj súhlas na prevzatie vyhotoveného pasu poukazujúc pritom na princíp najlepšieho záujmu dieťaťa, jeho skúmanie a posudzovanie, keď tento môže v závislosti od svojej povahy a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča. V návrhu napokon s poukazom na § 55 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) žiadala o priznanie nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100% poukazujúc na to, že k neprimeranej dĺžke konania došlo podstatne zo strany okresného súdu, ktorý sa vôbec nezaoberal vyhlásením otca, že sa maloletého C. vzdáva, nech si ho osvojí stará matka alebo jej dcéry, vyhlásením otca, že mu nebude diktovať autistické dieťa, že keď nemá práva, nechce ani povinnosti a naďalej pokračoval v konaní, vypočúval maloletého C. a nebral do úvahy jeho názor, že chce byť so starou matkou.

3. Súd prvej inštancie sa oboznámil s doposiaľ vykonaným dokazovaním (obsahom elektronického spisu, keďže kompletný spisový materiál je v súčasnosti u ustanoveného znalca) a v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že na Okresnom súde Malacky sa vedie konanie o návrhu starej matky na zverenie maloletého C. do jej náhradnej osobnej starostlivosti (stará matka uvádzala, že maloletý C. od útleho veku vyrastal v jej domácnosti, v ktorej žil aj so svojou matkou, ktorá dňa 07.12.2019 zomrela, podľa vyjadrení odborníkov je potrebné ho zastabilizovať v jemu známom prostredí, postupne nadväzovať širšie sociálne kontakty a opätovne postupne budovať vzťah s otcom, pričom ona sama nespochybňuje rolu otca v živote maloletého C.), konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené, v súčasnosti je uznesením č. k. 8P/25/2020-1481, zo dňa 11.05.2022 nariadené znalecké dokazovanie vo veci a spis je aktuálne u ustanoveného znalca.

4. Uznesením Okresného súdu Malacky, zo dňa 19.02.2020, č.k.8P/25/2020-95, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 26.05.2020, č.k. 20CoP/52/2020-363 (ktoré nadobudlo

právoplatnosť dňa 11.06.2020) bol zamietnutý návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia (odovzdanie maloletého do jej starostlivosti) a zároveň bol upravený styk starej matky s maloletým tak, že stará matka má právo sa s maloletým C. stretávať od pondelka každého párneho kalendárneho týždňa od 08,00 hod do pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 08,00 hod. s tým, že na začiatku stretávania privezie maloletého otec do miesta bydliska starej matky a na konci stretávania stará matka privezie maloletého otcovi do jeho bydliska, resp. miestom prevzatia a odovzdania maloletého bude školské zariadenie, ktoré bude maloletý C. navštevovať.

5. Uznesením Okresného súdu Malacky, zo dňa 21.06.2022, č.k. 22Em/3/2020-330, bol nariadený výkon rozhodnutia - uznesenia Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 26.05.2020, č.k. 20CoP/52/2020-363, v časti povinnosti starej matky na konci styku odovzdať maloletého otcovi.

6. Z obsahu poručenských spisov sp.zn. 8P/25/2020 a 22Em/3/2022 mal súd prvej inštancie preukázané, že maloletý C. je v súčasnosti v starostlivosti starej matky, minimálne od októbra 2020, maloletý sa s otcom stretáva iba nepravidelne, je s ním v telefonickom kontakte, pri naposledy vykonanom pohovore s maloletým v rámci konania 22Em/3/2022 sa maloletý vyjadril, že otca už nechce vidieť, že otec je zlý, že nemá rád otca, neľúbi ho, chce len, aby mu dal pas, chce ísť nakupovať do Rakúska a chce ísť na dovolenku, je za to na otca nahneváný, pas si od otca pýta od tej doby, čo tu nie je maminka, že otec aj s jeho ženou (maloletý ju oslovuje Z.) mu robili veľmi zle, keď bol u nich, chcel ísť k babke, nepočúvali ho, veľmi plakal, aj vracal do vane, chce aby otec nebol zlý a neklamal, do Q. sa opäť bojí ísť (maloletý svoj postoj prezentoval počas pohovoru razantne, zrozumiteľne, ako svoje pevné rozhodnutie). Súd prvej inštancie mal preukázané, že maloletý sa stretáva s „dedom Z.“ (starý otec zo strany otca), vozí ho tam babka, stretáva sa aj s deťmi sestry otca.

7. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že maloletý má súdnym rozhodnutím upravené stretávanie so svojou starou matkou, ktorá by sa mala v starostlivosti o maloletého striedať s otcom maloletého, pričom obe vzťahovo najbližšie osoby maloletého (otec a stará matka) by mali zabezpečovať starostlivosť o maloletého, túto vykonávať a vychovávať maloletého, s ohľadom na čo najlepší záujem dieťaťa, čo však nespĺňajú ani jeden. Stará matka tým, že neodovzdáva maloletého C. do starostlivosti otca (pokiaľ stará matka tvrdí, že súd nerešpektuje názor maloletého C., ktorý nechce ísť k otcovi poukázal na to, že rešpektuje vyjadrenie maloletého, za tým účelom nariadil vo veci znalecké dokazovanie, aby bolo zrejmé, či je to názor samotného maloletého alebo je maloletý C. vo svojich vyjadreniach ovplyvňovaný) a otec tým, že starej matke znemožňuje komplexnú starostlivosť o maloletého v čase, keď stará matka má upravený styk tým, že jej neposkytol na túto dobu cestovný pas maloletého a doklad o zdravotnom poistení (oba doklady sú nevyhnutné pre výkon riadnej starostlivosti o maloletého). Cestovný pas maloletého je jediným dokladom preukazujúcim totožnosť maloletého dieťaťa, bez ktorého má maloletý v čase, keď je v starostlivosti starej matky obmedzené možnosti cestovania a chýbajúci doklad o zdravotnom poistení, pokiaľ ho stará matka nemá k dispozícii, môže priamo ohroziť zdravie a život dieťaťa - maloletý môže v čase, keď je v starostlivosti starej matky potrebovať urýchlený zdravotnícky zásah, čo však v prípade, že stará matka nebude mať k dispozícii preukaz zdravotného poistenia môže byť znemožnené alebo zásah môže byť oneskorený o dobu skontaktovania s otcom dieťaťa. Pokiaľ je maloletý C. v starostlivosti starej matky počas času určeného rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave, je stará matka oprávnená rozhodovať o tom, ako formou a kde bude tráviť čas s maloletým, v tomto rozhodovaní ju nemôže obmedziť ani otec ako jediný žijúci rodič dieťaťa. Stará matka môže s maloletým dieťaťom vycestovať na krátkodobý, dovolenkový, návštevový, nákupný pobyt do zahraničia bez toho, aby potrebovala k tomuto súhlas otca. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie otcovi uložil povinnosť na čas, kedy má stará matka umožnený styk s maloletým C., odovzdať starej matke jednak cestovný pas a jednak doklad o zdravotnom poistení maloletého („kartičku poistenca“) a recipročne uložil starej matke tieto doklady otcovi odovzdať v deň ukončenia styku s maloletým. Aké ďalšie doklady mala stará matka vo svojom návrhu na mysli stará matka neuviedla, preto o takýchto dokladoch súd nerozhodoval, keď vyhodnotil, že cestovný pas a doklad o zdravotnom poistení sú doklady nevyhnutné pre riadny výkon starostlivosti o maloletého. Vo zvyšku, teda v dočasnom udelení súhlasu starej matke vycestovať s maloletým do krajín Európskej únie návrh starej matky zamietol, keďže ako a kde bude stará matka tráviť určený čas s maloletým, je iba na jej rozhodnutí.

8. Pokiaľ ide o trovy konania, o týchto súd prvej inštancie v rozhodnutí nerozhodol konštatujúc, že o trovách konania bude rozhodovať až v konečnom rozhodnutí vo veci, keďže návrh na neodkladné

opatrenie stará matka podala do už prebiehajúceho konania vedeného na Okresnom súde Malacky, pod sp. zn. 8P/25/2020 a rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie nie je rozhodnutím vo veci samej.

9. Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého navrhujúc, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a návrh starej matky ako nedôvodný zamietol. Postup súdu prvej inštancie označil otec ako arbitrárny a ústavne neudržateľný, samotné rozhodnutie za opakované legalizovanie protiprávneho konania starej matky a hrubo porušujúce výkon rodičovských práv a povinností otca, popierajúce princípy a zásady Zákona o rodine, porušujúci základné právo maloletého C. na rodičovskú výchovu a starostlivosť (čl. 41 Ústavy SR). Otec poukázal na to, že súd prvej inštancie pri každom návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia tomuto vyhovel, následne došlo odvolacím súdom k zrušeniu týchto rozhodnutí, stará matka zakaždým zneužila obdobie vykonateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie na prehlásenie syna na inú základnú školu alebo dieťaťu zmenila ošetrojúceho detského lekára s tým, že sa preukazovala uznesením súdu prvej inštancie s doložkou vykonateľnosti. Stará matka nerešpektuje súdne rozhodnutia, pôsobením na maloletého otcovi znemožňuje vykonávať jeho rodičovské práva a povinnosti, otec sa musel obrátiť na súd s návrhom na výkon rozhodnutia - uznesenia Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 26.05.2020, č.k. 20CoP/52/2020-363, v časti povinnosti starej matky na konci styku odovzdať dieťa otcovi, ku ktorému reálnemu odovzdávaniu nedochádza. Stará matka vykonáva osobnú starostlivosť o dieťa nezákonne už viac ako dva roky, počas ktorých bez vedomia s súhlasu otca uskutočňovala množstvo úkonov vo vzťahu k zdravotníckym a školským zariadeniam, v tomto jej nebránilo ani to, že údajne nedisponuje kartičkou poistenca či cestovným dokladom dieťaťa. Otca stará matka nikdy nepožiadala o vydanie kartičky poistenca maloletého, keďže takýmto dokladom (ktorý mala po zosnulej matke dieťaťa) disponuje a nie je možné súhlasiť s tým, že teraz vznikla situácia, kedy existuje naliehavá potreba vyžadujúca si vo vzťahu k týmto obom dokladom zásah súdu neodkladným opatrením. Zdravotnou kartičkou dieťaťa stará matka vždy disponovala, otec po smrti matky požiadal zdravotnú poisťovňu o vystavenie ďalšej kartičky poistenca práve z dôvodu, že stará matka mu pôvodnú kartu poistenca po smrti matky nevydala. Cestovné doklady dieťaťa stará matka pre účely protiprávneho vykonávania osobnej starostlivosti nepotrebuje a vycestovanie starej matky aj s dieťaťom, do zahraničia nepredstavuje takú podstatnú a nevyhnutnú záležitosť, pre ktorú by bolo nevyhnutné návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Otec ďalej poukázal na to, že stará matka dlhodobo odmieta spoluprácu s ním v záujme syna, pričom postup súdu nijako starú matku nemotivuje vo vzťahu k započatiu spolupráce a komunikácie s otcom. Výrok súdu prvej inštancie ktorý prijal je podľa otca naviac nevykonateľný práve z dôvodu, že uznesenie Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 26.05.2020, č.k. 20CoP/52/2020-363, sa v realite už viac ako dva roky nevykonáva a otec ani nemá priestor na odovzdanie uvedených dokladov starej matke.

10. Stará matka a Okresná prokuratúra Malacky sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrili.

11. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu otca poukázal na to, že podľa uznesenia Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 26.05.2020, č.k. 20CoP/52/2020-363, by malo v prvom rade prichádzať k odovzdávaniu dieťaťa. Nakoľko k odovzdávaniu dieťaťa medzi starou matkou a otcom dlhodobo nedochádza, kolízny opatrovník považuje uznesenie prakticky za nevykonateľné; s poukazom na uvedené navrhol odvolaniu otca v plnom rozsahu vyhovieť.

12. Odvolací súd preskúmal vec napadnutú odvolaním otca, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.s.p. a dospel k nasledovným záverom.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že matka maloletého dňa 07.12.2019 zomrela, rodičovské práva otca k maloletému neboli obmedzené žiadnym súdnym rozhodnutím a pomery starej matky k maloletému dieťaťu sú do rozhodnutia vo veci samej (v ktorej sa stará matka domáha zveriť maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti) upravené uznesením Okresného súdu Malacky, zo dňa 19.02.2020, č.k.8P/25/2020-95, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 26.05.2020, č.k. 20CoP/52/2020-363 (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.06.2020), ktorým bol zamietnutý návrh starej matky na odovzdanie maloletého do jej starostlivosti a styk starej matky s maloletým bol upravený tak, že stará matka má právo sa s maloletým BG.m stretávať od pondelka každého párneho kalendárneho týždňa od 08,00 hod do pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 08,00 hod. s tým, že na začiatku stretávania privezie maloletého otec do miesta bydliska starej matky a na

konci stretávania stará matka privezie maloletého otcovi do jeho bydliska, resp. miestom prevzatia a odovzdania maloletého bude školské zariadenie, ktoré bude maloletý C. navštevovať. Uznesením Okresného súdu Malacky, zo dňa 21.06.2022, č.k. 22Em/3/2020-330, bol nariadený výkon rozhodnutia - uznesenia Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 26.05.2020, č.k. 20CoP/52/2020-363, v časti povinnosti starej matky na konci styku odovzdať maloletého otcovi. Obsahom spisu je osvedčené, že maloletý sa viac ako dva roky nachádza vo faktickej starostlivosti starej matky, otec osobnú starostlivosť o dieťa nevykonáva, s maloletým sa stretáva iba sporadicky (z dôvodov prezentovaných otcom a starou matkou rozdielne). pri naposledy vykonanom pohovore s maloletým v rámci konania 22Em/3/2022 sa maloletý vyjadril, že otca už nechce vidieť, že otec je zlý, že nemá rád otca, neľúbi ho, chce len, aby mu dal pas, chce ísť nakupovať do Rakúska a chce ísť na dovolenku, je za to na otca nahneváný, pas si od otca pýta od tej doby, čo tu nie je maminka, že otec aj s jeho ženou (maloletý ju oslovuje Z.) mu robili veľmi zle, keď bol u nich, chcel ísť k babke, nepočúvali ho, veľmi plakal, aj vracal do vane, chce aby otec nebol zlý a neklamal, do Q. sa opäť bojí ísť. Okresný súd Malacky, uznesením, zo dňa 11.05.2022, č.k. 8P/25/2020-1481, nariadil v konaní vo veci samej znalecké dokazovanie, v ktorom ustanovenému znalcovi uložil odpovedať na zadaný okruh otázok na znalca týkajúci sa o.i. psychického stavu starej matky a otca, ich osobnostných predpokladov pre výkon osobnej starostlivosti o dieťa, možnej priamej či nepriamej manipulácie dieťaťa, vzťahu maloletého dieťaťa k otcovi a starej matke, otázky preferovania jednej z týchto osôb dieťaťom, existencie známkov dôvodného odmietania otca v správaní dieťaťa v jeho emotívnom alebo racionálnom prežívaní.

14. Stará matka sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeným súdu 14.06.2022 domáhala vydať rozhodnutie, ktorým na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej jej súd udelí súhlas s vycestovaním maloletého C. do krajín Európskej únie a uloží povinnosť otcovi pri odovzdávaní maloletého starej matke v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, odovzdávať cestovný pas, zdravotný preukaz a iné dôležité doklady a v prípade, ak by nemal maloletý platný cestovný pas, súd udelil súhlas starej matke na podanie žiadosti o vydanie cestovného pasu pre maloletého C. a na prevzatie vyhotoveného cestovného pasu. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí uložil otcovi Z. E., nar. XX.XX.XXXX, povinnosť pri odovzdávaní maloletého starej matke, v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, odovzdávať cestovný pas a zdravotný preukaz maloletého s tým, že stará matka je povinná uvedené doklady odovzdať otcovi pri odovzdaní maloletého C. a vo zvyšku návrh starej matky zamietol.

15. Aj keď bol odvolaním otca napadnutý len vyhovujúci výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu aj zamietajúci výrok, v ktorom súd prvej inštancie podľa odôvodnenia zamietol návrh na udelenie súhlasu starej matke s vycestovaním maloletého BG.a do krajín Európskej únie a na uloženie povinnosti otcovi odovzdávať (okrem cestovného pasu a karty poisťovne) „iných dôležitých“ v návrhu bližšie neoznačených dokladov dieťaťa, a to pri odovzdávaní maloletého starej matke v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č. k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, dôvodiac tým, že v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých nie je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania a ani odvolacími dôvodmi (§ 65, § 66, § 111 C.m.p.). Odvolací súd pri tejto úvahe zohľadnil ďalej to, že súd prvej inštancie návrh na udelenie súhlasu starej matke s vycestovaním maloletého C. do krajín Európskej únie zamietol výlučne z dôvodov prezentovaných v ods. 25 rozhodnutia, podľa ktorých (s odkazom na bližšie neoznačené rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach), pokiaľ je maloletý C. v starostlivosti starej matky počas času určeného rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave, je stará matka oprávnená rozhodovať o tom, ako formou a kde bude tráviť čas s maloletým, v tomto rozhodovaní ju nemôže obmedziť ani otec ako jediný žijúci rodič dieťaťa a stará matka môže s maloletým dieťaťom vycestovať na krátkodobý, dovolenkový, návštevny, nákupný pobyt do zahraničia bez toho, aby k tomu potrebovala súhlas otca.

16. Odvolací súd sa s týmto prezentovaným názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje a konštatuje jeho právnu neudržateľnosť. Zdôrazňuje, že v posudzovanom prípade je po smrti matky maloletého otec jediným nositeľom rodičovských práv a povinností, je zákonným zástupcom maloletého dieťaťa, spravuje majetok dieťaťa, je zodpovedný za výchovu dieťaťa, pričom pri výkone rodičovských práv a povinností je povinný chrániť záujem maloletého (§ 28 ods.1,2,3 Zákona o rodine). Otcovi doposiaľ nebol výkon jeho rodičovských práv k maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu pozastavený, obmedzený a ani nebol výkonu rodičovských práv pozbavený (§ 38 Zákona o rodine). Uvedené znamená, že i napriek viac ako dva roky trvajúcej faktickej starostlivosti starej matky o maloleté dieťa, má stará

matka vo vzťahu k maloletému dieťaťu len postavenie blízkej osoby majúcej právo na rozvoj vzájomnej citovej väzby s vnukom (§ 116 Občianskeho zákonníka, čl.5 Zákona o rodine), ktorá je na jednej strane síce povinná zabezpečiť v čase, kedy sa maloletý u nej nachádza, základné potreby a starostlivosť o dieťa, na strane druhej však nedisponuje právami a povinnosťami rodiča (vrátane rozhodovania o tom, či maloletý s ňou môže počas upraveného styku vycestovať mimo územia Slovenskej republiky).

17. Pokiaľ súd prvej inštancie pri tejto prijatej úvahe v odôvodnení rozhodnutia poukázal na (ani v návrhu starej matky a ani v odôvodnení rozhodnutia) bližšie nekonkretizované rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, ktoré analogicky aplikoval na posudzovaný prípad, nekonkretizovanie rozhodnutia iného súdu objektívne znemožňuje preskúmanie súdom prvej inštancie prijatej úvahy. Zároveň je však nutné uviesť, že za ustálenú rozhodovacia prax (na ktorú súd pri rozhodovaní prihliada) treba považovať predovšetkým: a/ rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31.12.1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965 - 1967), 1980 (č. II, 1964 - 1969) a 1986 (č. IV, 1970 - 1983) pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou, b/ rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikatórne prekonané), c/ rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili (prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali), d/ rozhodovacia prax ďalších najvyšších súdnych autorít (Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie), v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor. Rozhodnutia odvolacích súdov v zásade nemožno zdefinovať ako rozhodnutia spadajúce pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, na ktoré by mal súd v nadväznosti na § 2 ods.1 C.m.p., čl.2 C.s.p. prihliadať (resp. odôvodniť odklon od týchto záverov). Navyiac, vo veciach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prijaté rozhodnutie vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Právny názor nekonkretizovaného rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, citovaný v návrhu starej matky, sa má týkať úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, v ktorom boli (sú) účastníkmi konania obaja rodičia maloletého dieťaťa, majúci k maloletému dieťaťu rovnaké rodičovské práva a povinnosti, ktorá skutočnosť sama osebe je dôvodom pre prijatie úvahy o nemožnosti jeho analogickej aplikácie v posudzovanom prípade s iným okruhom účastníkov a iným rozsahom ich práv (a aj povinností), ktorými k maloletému dieťaťu disponujú.

18. Podľa § 2 ods.1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

20. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

21. Podľa § 325 ods. 2, písm. d/ C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

22. Podľa § 326 ods. 1, 2 C.s.p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

23. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčeného a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

24. Odvolací súd zdôrazňuje, že cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Účelom tohto inštitútu je rýchlota a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formalities, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

25. Pokiaľ ide o účel neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí, týmto je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, resp. blízkymi osobami, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča (a aj blízkych osôb) a neumožňuje rodičovi, resp. blízkej osobe si vynútiť také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov a súd môže pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia v závislosti od konkrétnych okolností, pričom musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má súd za osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy.

26. Vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku odvolací súd konštatuje, že pri navrhnutom nariadení povinnosti otcovi, pri odovzdávaní maloletého starej matke, v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, odovzdávať starej matke zdravotný preukaz maloletého (preukaz poistenca) s tým, že stará matka je povinná tento doklad odovzdať otcovi pri odovzdaní maloletého C., súd prvej inštancie nepostrehol, že v návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia, zo dňa 14.06.2022 absentuje akékoľvek opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré by odôvodňovali potrebu okamžitého nariadenia takéhoto rozhodnutia. Dôsledkom uvedeného je treba vo vzťahu k tejto časti návrhu starej matky konštatovať, že stará matka v návrhu netvrdila a ani neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa, vyžadujúcich si požadovaný okamžitý zásah súdu. Odvolací súd dodáva, že zo skutkového stavu vyplývajúceho z obsahu spisu (kedy stará matka vykonáva faktickú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa viac ako dva roky, vrátane zabezpečovania úkonov týkajúcich sa potrebnej zdravotnej starostlivosti o dieťa) sa javí ako nanajvýš nepravdepodobné, že by stará matka nedisponovala preukazom poistenca maloletého dieťaťa, ktorý slúži ako doklad pre lekára alebo lekárnik (v súvislosti s identifikovaním zdravotnej poisťovne poistenca) a ktorý podľa tvrdenia otca v podanom odvolaní stará matka ani nikdy od neho nežiadala.

27. Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie uloženú povinnosť otcovi, pri odovzdávaní maloletého starej matke, v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, odovzdávať starej matke cestovný pas maloletého s tým, že stará matka je povinná tento doklad

odovzdať otcovi pri odovzdaní maloletého C., sa odvolací súd nezhoduje so súdom prvej inštancie v tom, že stará matka v návrhu osvedčila dôvody vedúce k úvahe o potrebe neodkladného zásahu súdu do pomerov maloletého dieťaťa uložením povinnosti otcovi odovzdať starej matke cestovný pas dieťaťa. Má za to, že starou matkou uvádzané skutkové okolnosti, že maloleté dieťa nemôže ísť nakupovať do Rakúska, kúpať sa do Maďarska, resp. absolvovať cesty do krajín Európskej únie, resp. do Chorvátska k moru, že dieťa je držané ako väzeň v Slovenskej republike, neosvedčujú akékoľvek ohrozenie záujmu, života alebo zdravia maloletého a nutnosť okamžitej úpravy práv procesnou formou neodkladného opatrenia. Cestovný pas dieťaťa navyše odvolací súd nepovažuje za doklad nevyhnutný pre riadny výkon starostlivosti starej matky o maloletého v čase súdom určeného styku, pričom k faktickému odovzdávaniu dieťaťa starou matkou otcovi (podľa právoplatného a vykonateľného uznesenia Okresného súdu Malacky, zo dňa 19.02.2020, č.k.8P/25/2020-95, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 26.05.2020, č.k. 20CoP/52/2020-363) už viac ako dva roky ani nedochádza; následkom tejto skutočnosti je zároveň pochybnosť o vykonateľnosti prijatého výroku (t.j. jeho povahy ako podkladu pre možný výkon súdneho rozhodnutia).

28. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku podľa § 388 C.s.p. zmenil a návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia v týchto častiach zamietol.

29. Zamietajúcim výrokom súd prvej inštancie rozhodol o návrhu starej matky na udelenie súhlasu s vycestovaním maloletého dieťaťa do krajín Európskej únie a na uloženie povinnosti otcovi, pri odovzdávaní maloletého starej matke, v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, odovzdávať starej matke „iné dôležité doklady“ s tým, že stará matka je povinná tento doklad odovzdať otcovi pri odovzdaní maloletého C.. Aj keď sa odvolací súd nezhoduje s dôvodmi, pre ktoré súd prvej inštancie zamietol návrh starej matky na udelenie súhlasu k vycestovaniu s maloletým dieťaťom (ktoré podrobne uviedol v ods. 15,16,17 tohto rozhodnutia a na ktoré odkazuje), po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že zamietajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Má za to, že v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia stará matka netvrdila a neosvedčila také ohrozenie zdravia a rozvoja maloletého dieťaťa, v dôsledku ktorého by bolo nutné, do rozhodnutia o veci samej, pristúpiť k žiadanej okamžitej úprave súdu a žiadne takéto okolnosti nevyplývajú ani z obsahu spisu (za ohrozenie maloletého dieťaťa, vyžadujúce si okamžitú intervenciu súdu nie je možné považovať okolnosť, že maloleté dieťa nemôže ísť nakupovať do Rakúska, kúpať sa do Maďarska, resp. absolvovať cesty do krajín Európskej únie, resp. do Chorvátska k moru, že dieťa je držané ako väzeň v Slovenskej republike). Navyše, samotná formulácia navrhnutého neodkladného opatrenia v tejto časti, v ktorej stará matka žiada o súhlas s vycestovaním maloletého dieťaťa do krajín Európskej únie s neurčeným a nekonkretizovaným miestom a časom vycestovania (ide vlastne o súhlas s vycestovaním dieťaťa kedykoľvek v budúcnosti a do ktorejkoľvek z krajín Európskej únie) vylučuje, že sa jedná o akútny stav ohrozenia života, zdravia a záujmov maloletého dieťaťa, vyžadujúci si okamžité rozhodnutie procesnou formou neodkladného opatrenia.

30. Vo vzťahu k návrhu starej matky na uloženie povinnosti otcovi, pri odovzdávaní maloletého starej matke, v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/52/2020-363, zo dňa 26.05.2020, odovzdávať starej matke „iné dôležité doklady“ s tým, že stará matka je povinná tieto doklady odovzdať otcovi pri odovzdaní maloletého BG., platí úvaha vzťahujúca sa k žiadanej povinnosti otcovi odovzdávať starej matke zdravotný preukaz (preukaz poistenca) maloletého dieťaťa, ktoré odvolací súd uviedol v ods. 26 tohto rozhodnutia a na ktoré v celosti poukazuje (aj v tejto časti návrhu absentuje akékoľvek opísanie a aj osvedčenie rozhodujúcich skutočností, odôvodňujúce potrebu okamžitého nariadenia takéhoto rozhodnutia). Návrh je navyše v tejto časti nekonkretizovaním „iných dôležitých dokladov“ neurčitý a nezrozumiteľný a v prípade vyhovenia by nebol ani dostatočným podkladom pre výkon súdneho rozhodnutia.

31. Na základe uvedeného odvolací súd zamietajúci výrok uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým vo zvyšku návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, ako vo výroku vecne správny podľa § 387 ods.1 C.s.p. potvrdil.

32. Pre úplnosť dodáva, že súd prvej inštancie v rozhodnutí správne nerozhodoval o návrhu starej matky, žiadajúcej pre prípad, ak by maloletý nemal cestovný pas, udeliť súhlas starej matke na podanie žiadosti o vydanie cestovného pasu pre maloletého a na jeho prevzatie. K tomuto, svojím charakterom

eventuálnemu petitu, navrhnutému starou matkou pre prípad zistenia, že maloletý by nemal cestovný pas uvádza, že z obsahu spisu nevyplývajú zistenia o tom, že by otec aktuálne nedisponoval cestovným pasom maloletého dieťaťa, iba v ktorom prípade by bol súd povinný rozhodnúť autoritatívnym výrokom súdu. Starej matke však dáva do pozornosti, že účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, ktorej potrebu osvedčuje práve navrhovateľ, pričom povinnosťou súdu nie je vykonávať dokazovanie k osvedčeniu skutočností tvrdených navrhovateľom v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

33. O nároku na náhradu a o výške trov odvolacieho konania rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 2 ods.1, § 52, § 58 C.m.p.).

34. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).